

Producentenvertrouwen Breda: De zomer overgeslagen?

Introductie

Dit is verslag nummer 27 van de halfjaarlijkse enquête naar het producentenvertrouwen in Breda. In editie 26 werd de economische lente aangekondigd. Nu lijkt het erop dat we de zomer hebben overgeslagen en weer in de herfst zijn aanbeland.

Sinds 1954 vraagt het Centraal Bureau voor de Statistiek aan ondernemers via een enquête naar de ontwikkeling van hun bedrijf. Deze maandelijkse en kwartaalenquêtes staan bekend onder de naam 'producentenvertrouwen'.

Avans Hogeschool voert in het kader van de Economische Barometer Breda onderzoek uit naar het producentenvertrouwen in Breda. In afwijking van het landelijke onderzoek heeft Avans Hogeschool gekozen voor een onderzoek naar de mening van ondernemers uit drie sectoren: industrie, logistieke bedrijven en zakelijke dienstverlening. De bedrijven hebben een op hun sector toegesneden vragenlijst ontvangen, bestaande uit een tiental vragen. De samenstelling van deze vragen is zodanig dat de antwoorden een beeld geven van de mening van de respondenten over hun huidige bedrijfsactiviteiten en de bezettingsgraad. Hierbij geeft de bezettingsgraad aan in hoeverre de bedrijven hun productiecapaciteit ten volle benutten. Daarnaast zijn ze gevraagd hun oordeel te geven over de toekomstige bedrijfsactiviteiten. Als laatste onderdeel is gevraagd naar verwachte knelpunten zoals moeilijk vervulbare vacatures.

In november 2014 heeft de 27^e meting plaatsgevonden. De vragenlijst is ditmaal ingevuld door 15 industriële bedrijven, 39 bedrijven uit de sector groothandel en vervoer en 42 bedrijven uit de zakelijke dienstverlening.

Het algemene beeld

Economenland heeft zich het afgelopen jaar nadrukkelijk gebogen over de term "secular stagnation", in de zomer van 2013 geïntroduceerd door de Amerikaanse econoom Larry Summers, de voormalige minister van financiën van de VS. Secular stagnation kan vertaald worden als "eeuwigdurende stagnatie", en wordt vaak gebruikt tegenover cyclische stagnatie, die een tijdelijk karakter heeft. Het begrip wordt met name gebruikt om de staat van de eurozone economie te typeren, maar helaas lijkt de Bredase economie in de pas te lopen met de trend van de Europese economie.

Gaf meting 26 aan dat de economie aan het opkrabbelen was, nu blijkt de verbetering niet door te zetten, althans voorlopig niet. Kwam dit voorjaar voor het eerst sinds lange tijd de producentenvertrouwen totaalscore weer boven de 6 uit, 6,25 om precies te zijn, nu is deze gezakt tot 6,10. Daarmee nog wel, en misschien moeten we ons daar aan vastklampen, boven de 6 overigens, dus aan de goede kant van de streep.¹

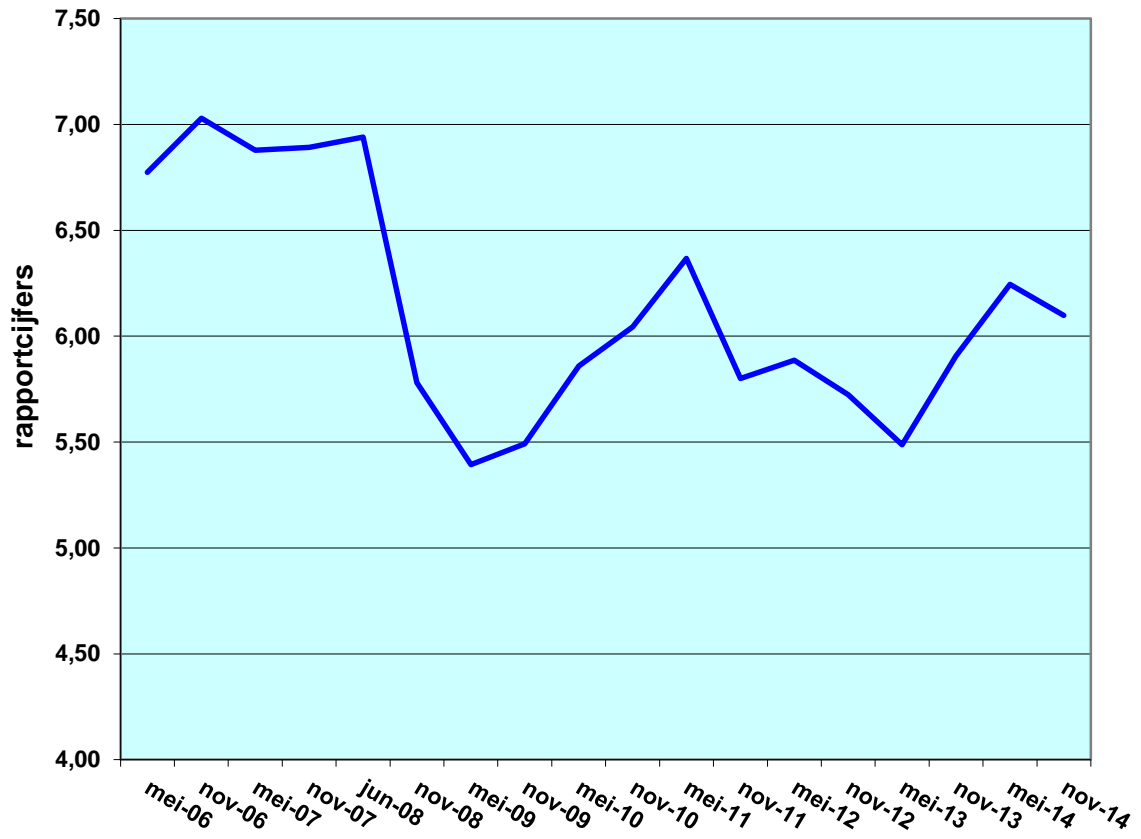
Het conjunctuurbeeld van het CBS² geeft een vergelijkbaar beeld: "Vanaf de zomer van 2013 tot het voorjaar van 2014 verbeterde de conjunctuur gestaag, maar sindsdien is het tempo eruit". Overigens geeft het CBS aan dat het producentvertrouwen licht gestegen is, maar dat het consumentvertrouwen weer is gedaald. De gehele Nederlandse economie is het afgelopen jaar 0,4% gestegen.

Met betrekking tot de werkgelegenheid constateert het CBS dat deze weliswaar licht stijgt maar dat de werkloosheid (door een grotere instroom op de arbeidsmarkt) desondanks niet afneemt. De ondernemers in Breda geven wat dit betreft niet een eenduidig signaal af. De ondernemers in de zakelijke dienstverlening zeggen een personeelsuitbreiding te overwegen, maar hun collega's in de industrie, en groothandel en vervoer zijn minder optimistisch.

¹ Cijfers boven de 6 wijzen op een verbetering t.o.v. de vorige periode, onder de 6 wijst op een verslechtering. Stijgt een score toe van bijv. 4,8 naar 5,4 dan lijkt dit weliswaar een verbetering maar is er eigenlijk sprake van een kleinere verslechtering, die hooguit minder was dan de verslechtering in de vorige periode.

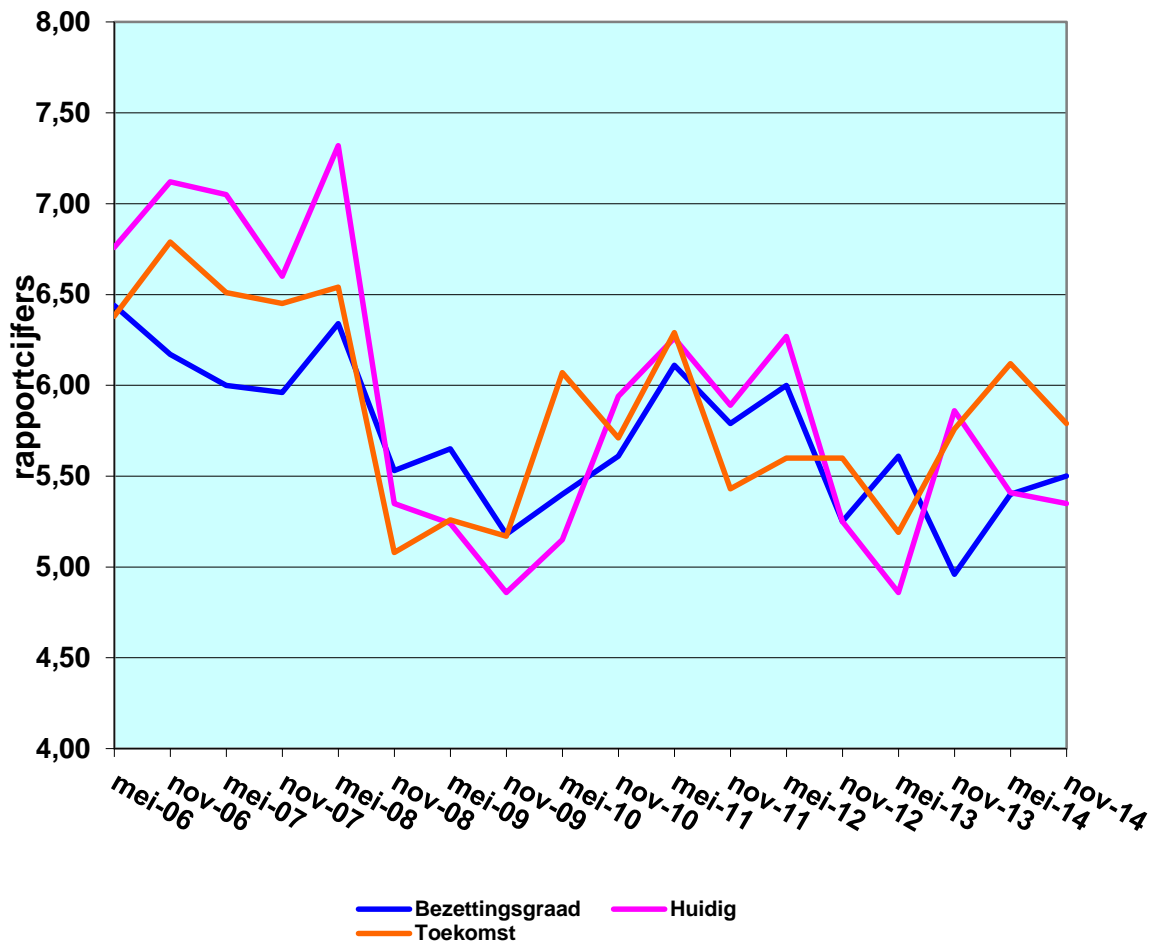
² CBS, conjunctuurbericht 28 november 2014

Producenten vertrouwen totaal score

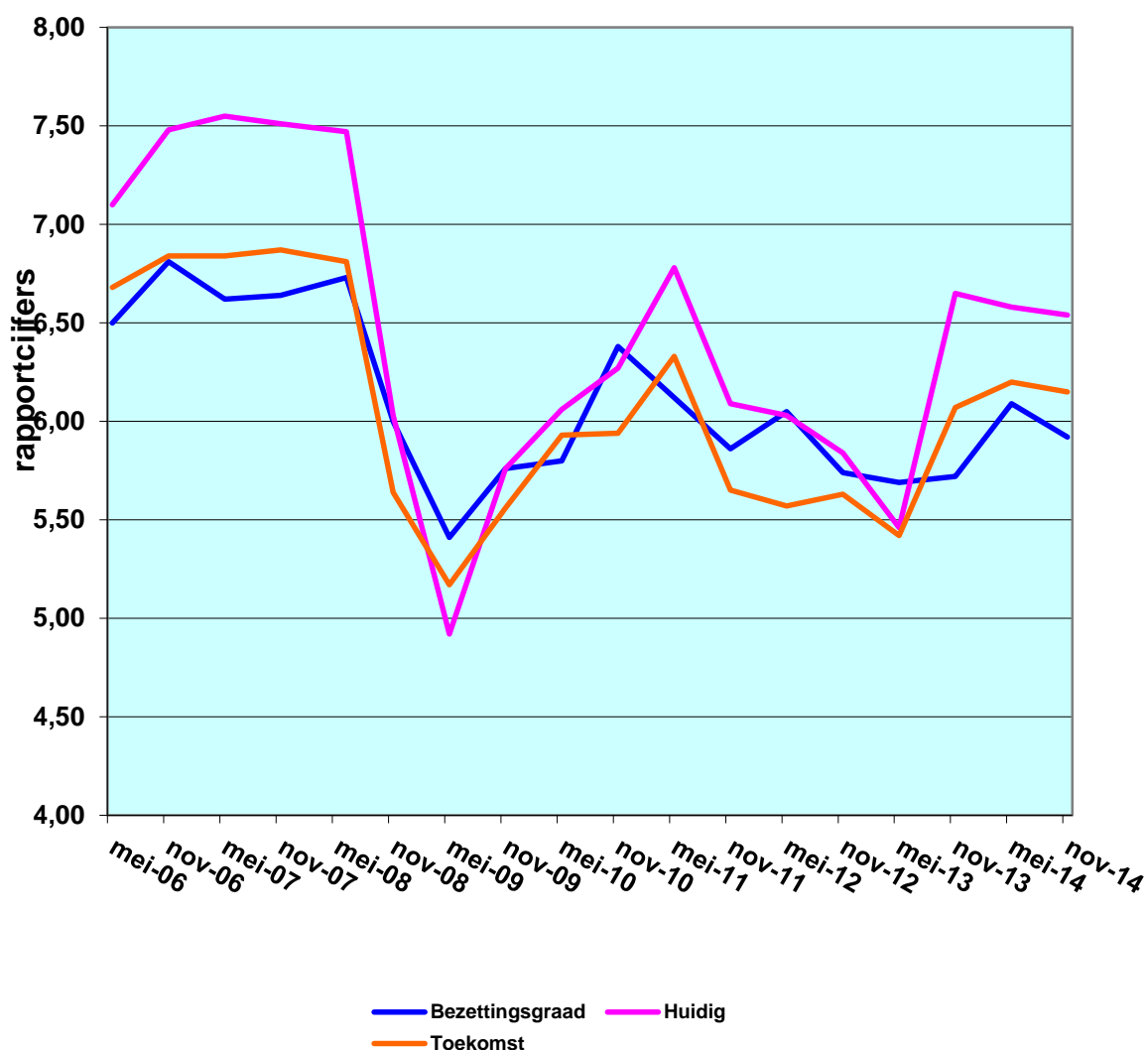
De 3 te onderscheiden sectoren binnen de Bredase economie laten het volgende beeld zien. Hierbij zijn de deelvragen uit de enquête steeds samengevat in 3 hoofdindicatoren: de huidige bedrijfsactiviteiten, de bezettingsgraad en de toekomstverwachtingen.

Industrie

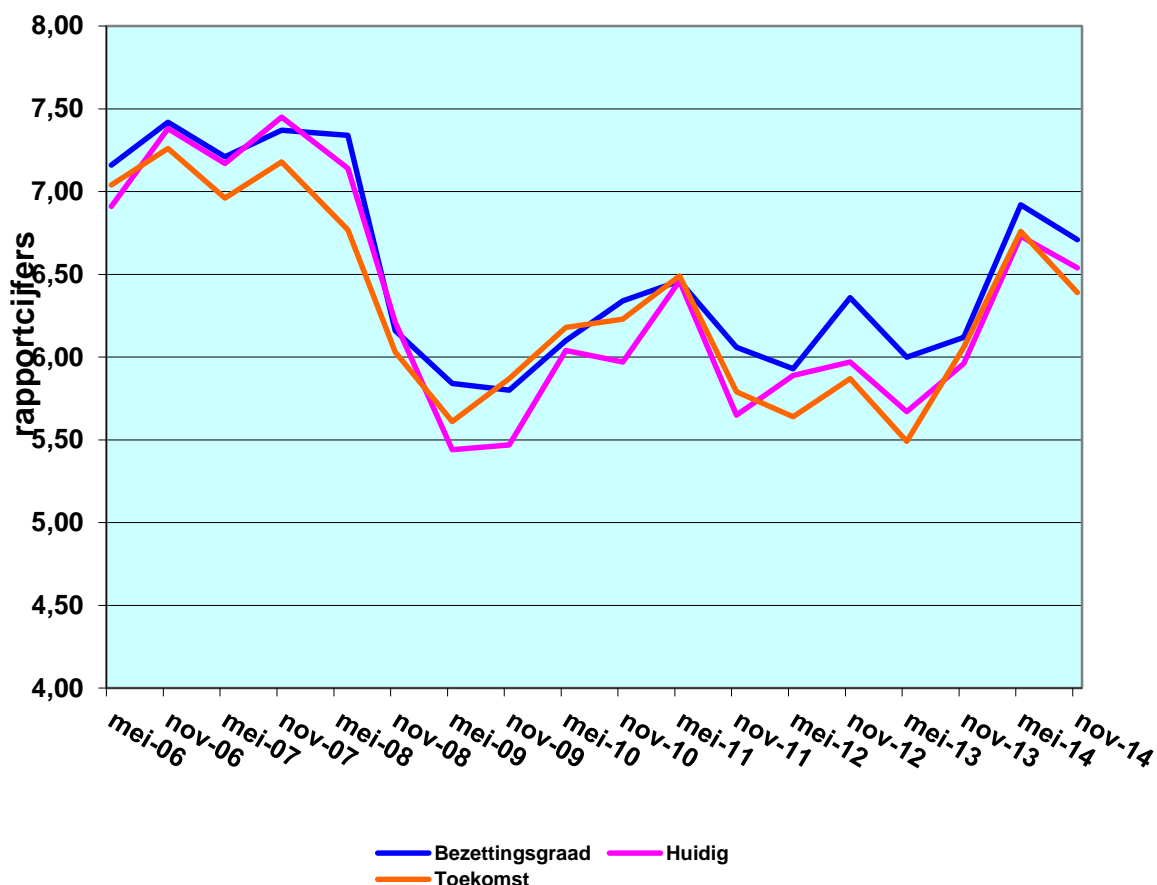
De stemming in sector industrie is traditiegetrouw het meest negatief. Op alle fronten liggen de scores lager dan bij de andere sectoren, en liggen de scores ook lager dan bij de meting van het afgelopen voorjaar. Met name de beoordeling van de orderontvangst (een van de deelvragen, die verwerkt zit in de score "huidig") scoort laag (4,60). Ook de vraag naar mogelijke personeelsuitbreiding scoort laag. Geen enkele ondernemer geeft aan een personeelsuitbreiding te overwegen. Overigens dient bij de beoordeling van deze cijfers wel in aanmerking te worden genomen dat er in deze sector slechts 15 respondenten waren.

Groothandel en vervoer

De sector groothandel en vervoer geeft een wat beter beeld dan de industrie, maar ook hier heeft zich de aarzelende stijging van de afgelopen 2 metingen niet door weten te zetten. Wel zitten twee van de drie indicatoren boven de zes, wat dus aangeeft dat er een verbetering t.o.v. de vorige periode wordt geconstateerd. Met name het deeltijfer van de orderontvangst scoort met een 6,75 goed. Voor wat betreft het toekomstperspectief zijn de ondernemers positief over de afzet voor de komende drie maanden (6,89), maar scoort de beoordeling van de totale markt toch een onvoldoende (5,92).

Zakelijke dienstverlening

De zakelijke dienstverlening scoort weer het best, en alhoewel de totaalscores lager liggen dan bij de vorige meting, zijn ze wel nog allen ruim hoger dan een 6, en wijst dat dus op een verbetering t.o.v. de vorige periode. Hoopgevend is dat ook geen enkel van de deeltcijfers beneden de zes ligt.

Conclusie

In de vorige meting was de lente aangebroken. Helaas heeft het producentenvertrouwen geen zomerse waarden bereikt en bevindt het zich op een herfstachtig niveau. Laten we hopen dat dit geen voorbode van de winter is.